

SDU International Journal of Educational Studies

Relationships between Teacher Candidates' Perceived Social Support Levels and Attitudes towards Learning

Müslim Alanoğlu¹

¹Türkiye Cumhuriyeti Podgoritsa Büyükelçiliği

To cite this article:

Alanoğlu, M. (2020). Relationships between teacher candidates' perceived social support levels and attitudes towards learning. *SDU International Journal of Educational Studies*, 7(2), Page 305- Page 319. Doi: 10.33710/sduijes.753571

[Please click here to access the journal web site...](#)

SDU International Journal of Educational Studies (SDU IJES) is published biannual as an international scholarly, peer-reviewed online journal. In this journal, research articles which reflect the survey with the results and translations that can be considered as a high scientific quality, scientific observation and review articles are published. Teachers, students and scientists who conduct research to the field (e.g. articles on pure sciences or social sciences, mathematics and technology) and in relevant sections of field education (e.g. articles on science education, social science education, mathematics education and technology education) in the education faculties are target group. In this journal, the target group can benefit from qualified scientific studies are published. The publication languages are English and Turkish. Articles submitted the journal should not have been published anywhere else or submitted for publication. Authors have undertaken full responsibility of article's content and consequences. *SDU International Journal of Educational Studies* has all of the copyrights of articles submitted to be published.

Öğretmen Adaylarının Algılanan Sosyal Destek Düzeyleri ile Öğrenmeye İlişkin Tutumları Arasındaki İlişki

Relationship between Teacher Candidates' Perceived Social Support Levels and Attitudes towards Learning

Müslim Alanoğlu^{1*}

¹ Türkiye Cumhuriyeti Podgoritsa Büyükelçiliği
Orcid ID: 0000-0003-1828-4593

Geliş Tarihi: 16/06/2020

Kabul Ediliş Tarihi: 03/09/2020

Öz

Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının algılanan sosyal destek düzeyleri ile öğrenmeye ilişkin tutumları arasındaki ilişkiyi tespit etmektir. Bu amacı gerçekleştirmek için ilişkisel tarama modelinden yararlanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Fırat Üniversitesi Eğitim ve Spor Bilimleri Fakültelerinde 2018-2019 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 311 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verileri Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği ile toplanmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkiler incelendiğinde; aile boyutu ile öğrenmenin doğası, öğrenmeye ilişkin beklentiler ve öğrenmeye açıklık arasında pozitif; aile boyutu ile öğrenmeye ilişkin kaygılar boyutu arasında ise negatif ilişki bulunmuştur. Arkadaşlar boyutu ile öğrenmeye ilişkin beklentiler, öğrenmeye açıklık ve öğrenmeye ilişkin kaygılar arasında pozitif ilişki tespit edilmiş, arkadaşlar boyutu ile öğrenmenin doğası boyutu arasında anlamlı herhangi bir ilişki tespit edilememiştir. Özel bir insan boyutu ile öğrenmeye ilişkin beklentiler arasında pozitif ilişki saptanmış, ancak öğrenmenin doğası, öğrenmeye açıklık ve öğrenmeye ilişkin kaygılar arasında anlamlı herhangi bir ilişki tespit edilememiştir. Araştırmanın sonunda elde edilen sonuçlar alanyazınla tartışılmış ve bazı öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Algılanan sosyal destek, Öğrenmeye ilişkin tutum, Aile, Öğretmen adayları

Abstract

The aim of this study was to determine the relationship between teacher candidates' perceived social support and their attitudes related to learning. Relational survey model was used in the study. The sample of the study consists of 311 students studying at Fırat University Faculties of Education and Sports Science in the 2018-2019 academic year. *Multidimensional Perceived Social Support Scale* and *Attitudes related to Learning Scale* were used to collect data. There were positive relationships among family subscale and the nature of learning, expectations about learning and openness to learning. There were also negative relationships between family subscale and anxiety about to learning. There was also positive relationships between friends subscale and expectations about learning, openness to learning, and anxiety about learning, but there was no meaningful relationship between the friends subscale and the nature of learning. There was a positive relationship between significant other subscale and learning expectations while there was no meaningful relationship between significant other subscale and nature of learning, openness to learning, and concerns about learning. The results obtained were discussed with the literature and some suggestions were developed.

Keywords: Perceived social support, Attitude towards learning, Family, Teacher candidates

*İletişim: Müslim Alanoğlu, Türkiye Cumhuriyeti Podgoritsa Büyükelçiliği, Podgoritsa, Karadağ, muslimalanoglu@gmail.com

GİRİŞ

Öğrencilerin ortaöğretimden yükseköğretime geçişleri ile birlikte sosyal çevrelerinde önemli bir değişimin meydana geldiği söylenebilir. Bazı öğrenciler ailelerinin ve çevrelerinin olduğu şehirlerden farklı şehirlere gidip okumakta bazı öğrenciler ise aynı şehir bile olsa daha önce yaşadıkları sosyal çevreyi değiştirmekte ve farklı sosyal çevrelere transfer olmaktadır. Üniversite hayatıyla farklı bir sosyal ortama adım atan öğrencilerde, bir grubun üyesi olma, meslek sahibi olma ve geleceğini temellendirme çabaları görülür. Bununla birlikte öğrencilerin gittikleri okula, şehre ve çevreye uyum sağlama sürecinde farklı sorunlarla karşılaştıkları söylenebilir. Bu sorunlarla birlikte öğrenciler geleneksel düzene ve kendilerine yabancılaşma durumları ile karşılaşabilmektedirler (Ünsar, Kurt Sadırlı, Demir, Zafer ve Erol, 2009). Karşılaştıkları sorunlar ile ilgili olarak gerekli desteği alamayan öğrencilerin hatalı kararlar verme ve yanlış çevrelere kayma ihtimalleri ortaya çıkmaktadır. Bu açıdan öğrencilerin ailelerinden, arkadaşlarından ve kendileri içi önemli olan bireylerden destek almasının önemli olduğu söylenebilir. Algılanan sosyal desteğin depresyon, anksiyete ve stres düzeyleri ile negatif ilişkili olduğu (Çetinkaya ve Korkmaz, 2019; Sağlam, 2007), Üniversite öğrencilerinin aile ve akrabalarından uzakta okumalarından dolayı aile ve yakın çevre desteğinden mahrum kalabildikleri bu durumun da ruhsal gelişimlerine olumsuz etki ettiği, algılanan sosyal desteğin psikolojik sağlık açısından olumlu sonuçlar ortaya koyduğu bilinmektedir (Gülerman, 1989; Sağlam, 2007). Psikolojik sağlığın bireyin bakış açısına etkilerini de düşündüğümüzde (Yıldırım, 2019) algılanan sosyal desteğin öğretmen adaylarının öğrenmeye yönelik tutumlarını da olumlu anlamda etkileyeceği söylenebilir.

Öğrenmeye ilişkin tutuma sahip öğrencilerin faydalı bilgileri kazanmaya meyilli olmaları, sorun çözmeye odaklanmaları ile birlikte dersin gereklerini yerine getirmeye daha istekli oldukları bilinen bir durumdur (Yıldırım, 2019). Bu nedenle öğretmen adaylarının öğrenmeye ilişkin olumlu tutumlarının yüksek olması istenen bilgi ve beceri seviyesine ulaşmaları açısından önemlidir. Öte yandan öğrenmeye ilişkin tutum ile bilgi düzeyi arasında olumlu ilişki olduğuna (Prokop, Leskova, Kubiato ve Diran, 2007) ve öğrenmeye ilişkin olumlu tutumun öğrenmeye ilişkin kaygıyı azalttığına (Tsai ve Kuo, 2008) ilişkin araştırma sonuçları da öğretmen adaylarının öğrenmeye ilişkin tutum düzeyleri ile ilişkili kavramların araştırılmasını önemli hale getirmektedir. Ayrıca öğrenmeye ilişkin tutumlarının bireyin sosyal, mesleki, maddi konularda gelişimi açısından önemli olduğu da (Yıldırım, 2019) bilinmektedir. Bu anlamda öğretmen adaylarının öğrenmeye ilişkin tutum düzeylerinin algıladıkları sosyal destek ile ilişkisinin belirlenmesi onların öğrenmeye ilişkin olumlu tutumlara sahip olmaları için aile ve çevrelerinden gelecek desteğin önemini göstermesi açısından önemli olacaktır.

Sosyal destek, başkaları tarafından sağlanan kaynaklar ve ihtiyaç duyulduğunda birey için önemli kişiler tarafından sağlanan yardım şeklinde ifade edilmektedir (Caplan, 1974; Cohen ve Syme, 1985). Yuvakgil (2017), bireyin çevresinden aldığı, olumlu sonuç ortaya çıkaran duygusal, bilgisel ve araçsal yardımları, Thoits (1985) ise aile, arkadaş, akraba, komşu gibi birey için önemli kişiler tarafından kendisine verilen desteği sosyal destek olarak tanımlamaktadır. Bu tanımlara bakıldığında ihtiyaç durumlarında bireyin ulaşabileceği maddi ve manevi yardımlar sosyal destek olarak ifade edilebilir. Bireyin ihtiyaç duyduğu desteğe ulaşması sonucunda sosyal destek davranışı gerçekleşmiş olur. Öte yandan bireyin ihtiyaç duyduğunda kendisine yardım edileceğine ilişkin inancı algılanan sosyal destek olarak belirtilmektedir (Özdemir, 2013).

Algılanan sosyal destek inancı yüksek bireyler ihtiyaç durumunda aile, arkadaş benzeri güvenebilecekleri kaynaklara sahip olduklarını düşünürler (Sarason ve Sarason, 1982). Cobb (1976) bu bireylerin çevrelerinde sevildiği, saygı gördüğü ve kendilerini bir sosyal ağa ait hissettiğini ifade etmektedir. Bireyin sosyal destek kaynaklarında değişim meydana gelmesi algıladıkları sosyal destek düzeylerinde de değişime neden olabilir (Yıldırım, 1998). Bireylerin farklı kaynaklardan sosyal destek algılamalarının olumlu tutumlar geliştirmelerine (Terzi, 2008; Saygın, 2008; Şahin, 2011) yardım edeceği söylenebilir. Yükseköğretime yeni başlayan bireylerin okula devam etmelerinde aile ve okul çevrelerinden sosyal destek algılamalarının önemli rol oynadığı bilinmektedir (Mallinckrodt, 1988).

Ayrıca algılanan sosyal destek olumsuz davranışları engelleyici etkiye sahiptir (Jackson ve Warren 2000). Connell, Spenser ve Aber (1994) özellikle aileden kaynaklı sosyal destek algısının yüksek olmasının stresin olumsuz etkilerinden korunmanın yanı sıra bireyin akademik yaşamını da olumlu biçimde etkilediğini belirtmektedir. Algılanan sosyal desteğin olumlu tutumlar ile ilişkisi düşünüldüğünde, öğretmen adaylarının algıladıkları sosyal desteğin ilişkili olması beklenen tutumlardan birinin öğrenmeye ilişkin tutumları olduğu söylenebilir.

Tutum, bireyin çevresinde bulunan nesnelere, insanlara, fikirlere ve olaylara ilişkin geliştirdiği olumlu ya da olumsuz düşünce veya eğilim olarak ifade edilebilir (İpek ve Bayraktar, 2004). Ayrıca tutumlar, bireylerin davranışlarına yön veren önemli etkenlerden biri olarak kabul edilmekte olup öğrenmeye ilişkin olumlu tutumlar, bireylerin bilişsel ve psiko-motor becerilerini geliştirme konusunda motivasyonlarını artırmaktadır (Adıgüzel, 2014). Bireylerin geliştirmeyi istedikleri becerilerini öğrenme sonucu geliştirmesi beklenmektedir.

Dünya sürekli bir değişim içerisinde ve bireylerin bu değişimlere öğrenme sonucunda elde edilen beceriler yardımıyla uyum sağladığı söylenebilir. Hoy ve Miskel (2010) öğrenmeyi, yaşantılar sonucunda kazanılan deneyimlerin kişinin davranışını değiştirme gücü olarak tanımlamaktadır. Bandura'nın (1977) ifade ettiği gibi kazanılan bilgilerin ihtiyaç halinde davranışa dönüştürülmesi öğrenme için sıklıkla yapılan bir tanımdır. Davranışlar neticesinde elde edilen çıktıların öğrenme ile ilişkisi, öğrenmeye ilişkin tutumların öğrenme sonucu elde edilmesi muhtemel çıktılarını etkilediğini göstermektedir (Kara, 2010). Duarte (2007) bireylerin olumlu tutumlara sahip olmasının öğrenme konusunda daha iyi bir performans sergilemelerine neden olduğunu ifade etmektedir. Adıgüzel'e (2014) göre okul ve öğrenmeye ilişkin olumlu tutumlar, bilgi edinmeyi, beceri geliştirmeyi ve motivasyonu artırır. Bireylerin yaptıkları işlerde, amaçlarını gerçekleştirirken karşılaştıkları sorunlarla baş etmede ve yeniliklere uyum sağlamalarında öğrenmeye ilişkin tutumları önemli bir etkidir (Aydın, 2016).

Okulların öğrencileri toplumsal yaşama hazırlarken onları sosyal hayata, siyasal hayata ve iş hayatına uyum sağlayacak bireyler olarak yetiştirmek gibi yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu yükümlülüklerin gereğini yerine getirmek öğrenme çıktılarının kalitesini yükseltmek ile mümkün olabilir. Öğrenme sürecinin önemli etkenlerinden biri öğretmenlerdir. Bundan dolayı öğretmen adaylarının öğrenmeye ilişkin tutumlarının ileride önemli bir parçası olacakları öğrenme sürecinin başarılı bir şekilde sürdürülmesi açısından önemli görülmektedir. Öğrenmede öğretmenin çabalarının yanı sıra öğrencilerin öğrenmeyi öğrenmesi ve aktif birer öğrenen olmaları beklenmekte olup öğrencilerin bu gelişimi sağlamaları da öğretmenin rehberliği ile mümkün olabilir. Öğrencilerine öğrenmeyi öğrenme yollarını göstermesi beklenen geleceğin öğretmenlerinin üniversitede okurken öğrenmeye ilişkin tutumlarının belirlenmesi önemli kabul edilebilir. Bu bağlamda öğretmen adaylarının öğrenmeye ilişkin olumlu tutumlara sahip olmaları beklenir. Çünkü herhangi bir konuda öğrenmeye ilişkin olumlu tutuma sahip olan bireylerin akademik başarılarının ve davranışlarının olumlu anlamda değiştiği söylenebilir (Adıgüzel ve Dolmacı, 2018).

Öğrencilerin akademik performansının, davranışlarının ve uyum sorunlarının öğrencinin çevresi, ailesi (Campbell ve Verna, 2007) ve akran çevresi (Wentzel, 1994) ile ilişkili olduğuna ilişkin çalışmalar bulunmaktadır. Bundan dolayı üniversite öğrencisi olan öğretmen adaylarının algıladıkları sosyal desteğin onların öğrenmeye ilişkin tutumları ile ilişkisinin incelenmesinin dikkate değer sonuçlar ortaya koyması beklenebilir. Çünkü algılanan sosyal destek düzeyi yüksek olan bireylerin olumlu tutumlar geliştirdiğini gösteren çalışmalara rastlanmaktadır. Aydın, Kahraman ve Hiçdurmaz (2017) algılanan sosyal desteğin psikolojik iyi olma düzeyi ile pozitif ilişkili olduğunu bulmuştur. Zahanga ve Goodson (2011) algılanan sosyal destek arttıkça uyum problemlerinin ve psikolojik sorunların azaldığını; Perrier, Boucher, Etchegary, Sadava ve Molnar (2010) ise kaygı ile sosyal destek arasında negatif ilişki bulunduğuna ilişkin sonuçlar raporlamıştır. Yüksek düzeyde sosyal destek algılayan öğretmen adaylarının öğrenmeye ilişkin tutum düzeylerinin de yüksek olacağı düşünülmektedir. Öğrenmeye ilişkin tutum ile eğitim stresi düzeyi (Izgar, 2015), matematik kaygısı (Yetgin ve Kara, 2018) ve bireysel yenilikçilik (Adıgüzel, Kaya, Balay ve Göçen, 2014)

değişkenlerinin birlikte incelendiği araştırmalara alanyazında rastlanmaktadır. Öğrenmeye ilişkin olumlu tutumları, öğrencilerin öğrenme sürecine katılım isteğini artırmaktadır (Marton ve Saljo, 1997). Öğrenmeye ilişkin tutumların öğrenci başarısı üzerindeki olumlu etkisi, pek çok ülkede öğrencilerin, öğrenmeye ilişkin tutumlarının geliştirilmesini eğitim programları için önemli bir amaç haline getirmiştir (Mullis, Martin, Goh ve Cotter, 2016). Buradan hareketle öğretmen adaylarının algıladıkları sosyal destek ile öğretmen adaylarının öğrenmeye ilişkin tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesinin önemli olduğu değerlendirilmiştir. Bu bağlamda söz konusu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının algılanan sosyal destek ve öğrenmeye ilişkin tutum düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Bu amaca ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğretmen adaylarının algılanan sosyal destek (*aile, arkadaşlar ve özel bir insan*) ve öğrenmeye ilişkin tutumları (*öğrenmeye ilişkin beklentiler, öğrenmenin doğası, öğrenmeye açıklık ve öğrenmeye ilişkin kaygılar*) ne düzeydedir?
2. Cinsiyet değişkeni öğretmen adaylarının algılanan sosyal destek ve öğrenmeye ilişkin tutumlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olmakta mıdır?
3. Öğretmen adaylarının algılanan sosyal destek ve öğrenmeye ilişkin tutumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma tarama modelinde tasarlanmış nicel bir çalışmadır. Araştırmada öğretmen adaylarının algılanan sosyal destek ve öğrenmeye ilişkin tutum düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla da ilişkisel tarama modelinden yararlanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, iki veya daha fazla değerken arasındaki ilişkinin düzeyi ve yönünü belirlemeyi amaçlayan araştırmalarda kullanılır (Karasar, 2010). Sosyal bilimlerde, değerkenler arasındaki ilişkilerin belirlenmesinde bu modele sıklıkla başvurulmaktadır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılında Eğitim Fakóltesi ve Spor Bilimleri Fakóltesinde okuyan öğretmen adayları arasından basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle ulaşılan 311 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Basit seçkisiz örnekleme yönteminde evrendeki her birey örnekleme için eřit seçilme şansına sahiptir (Kuş, 2009). Katılım sağlayan öğretmen adaylarının 207'si (%66.6) kadın, 104'ü (%33.4) erkektir.

Veri Toplama Araçları

Söz konusu araştırmada Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçekleri kullanılmıştır.

Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği; Zimmet ve arkadaşları (1988) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkiye'de geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Eker ve Arkar (1995) tarafından yapılmıştır. Söz konusu ölçeğin farklı zamanlara geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmış olup (Başol, 2008; Eker, Arkar, & Yıldız, 2001) ölçek Türkiye'de yapılan çalışmalarda sıklıkla kullanılmaktadır (Aydiner-Boylu, Günay ve Ersoy, 2019; Terzi, 2008; Yıldırım, Karaca, Cangur, Acıkgoz ve Akkus, 2017). Tamamen katılıyorum ile hiç katılmıyorum arasındaki yedi likert tipi önermeden oluşan ölçek, aile (3, 4, 8, 11. maddeler), arkadaşlar (6, 7, 9, 12. maddeler) ve özel bir insan (1, 2, 5, 10. maddeler) olmak üzere üç farklı kaynaktan alınan sosyal desteğin yeterliliğinin öznel olarak değerlendirildiği 12 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte elde edilen puanın yüksek olması algılanan sosyal desteğin yüksek

olduğunu göstermektedir (Eker ve Arkar, 1995). Mevcut araştırmada Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ölçeğin tamamı için .90, aile boyutu için .89, arkadaşlar boyutu için .94 ve özel bir insan boyutu için .93 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca ölçek yapısına ilişkin doğrulayıcı faktör analizi sonuçları ($\chi^2/sd = 3.23$, RMSEA = .08, SRMR = .04, CFI = .96, IFI = .98, NNFI = .97, NFI = .96) ölçek yapısının bir model olarak doğrulandığını göstermiştir.

Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği; Kara (2010) tarafından geliştirilen ölçek öğrenmenin doğasına ilişkin tutumlar (1 ile 7 arasındaki maddeler), öğrenmeye ilişkin beklentiler (8 ile 16 arasındaki maddeler), öğrenmeye açıklık (17 ile 27 arasındaki maddeler) ve öğrenmeye ilişkin kaygılar (28 ile 40 arasındaki maddeler) olmak üzere 40 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, tamamen katılıyorum ile hiç katılmıyorum arasındaki likert tipi beş önermeden oluşmaktadır. Ölçekte toplam 11 madde (4, 15, 20, 23, 24, 25, 27, 35, 36, 38, 40. maddeler) olumsuz ifade içermekte olup bu maddeler veriler elektronik ortama aktarılırken ters kodlanmıştır. Mevcut araştırmada Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ölçeğin tamamı için .78, öğrenmenin doğasına ilişkin tutumlar boyutu için .72, öğrenmeye ilişkin beklentiler boyutu için .89, öğrenmeye açıklık boyutu için .85 ve öğrenmeye ilişkin kaygılar boyutu için .84 olarak hesaplanmıştır. Ölçek yapısına ilişkin yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonuçları ($\chi^2/sd = 3.05$, RMSEA = .08, SRMR = .11, CFI = .95, IFI = .95, NNFI = .95, NFI = .92) ölçek yapısının bir model olarak doğrulandığını göstermiştir.

Ölçeklerin aralık genişliği, “dizi genişliği/yapılacak grup sayısı (n-1/n)” (Tekin, 2002) formülü ile hesaplanmış olup Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği değer aralığı; $7-1/7 = .85$ olarak hesaplanmış olup değer aralıkları “6.15-7.00 = Tamamen Katılıyorum”, “5.30-6.15 = Çoğunlukla Katılıyorum”, “4.44-5.29 = Katılıyorum”, “3.58-4.43 = Kararsızım”, “2.72-3.57 = Katılmıyorum”, “1.82-2.71 = Çoğunlukla Katılmıyorum” ve “1.00-1.86 = Hiç Katılmıyorum”; Öğrenmeye İlişkin Tutum ölçeği değer aralığı; $5-1/5 = .80$ olarak hesaplanmış olup değer aralıkları “4.21-5.00 = Tamamen Katılıyorum”, “3.41-4.20 = Katılıyorum”, “2.61-3.40 = Kararsızım”, “1.81-2.60 = Katılmıyorum” ve “1.00-1.80 = Kesinlikle Katılmıyorum” şeklindedir.

Verilerin Analizi

Araştırma verileri toplandıktan sonra ilgili analizler SPSS 22.0 ve LISREL 8.80 programları yardımıyla yapılmıştır. Öncelikle veriler kayıp ve uç değerler yönünden incelenmiş akabinde verilerle ilişkin ortalama puanlar hesaplanmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkiyel analizlere geçilmeden önce verilere ilişkin basıklık ve çarpıklık değerleri kontrol edilmiştir. Basıklık ve çarpıklık değerlerinin ± 1.5 arasında değişmesi verilerin tekli normallik şartını sağladığı ve verilerin normal dağılım gösterdiği anlamına gelmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Mevcut araştırma verilerinin bu şartı sağladığı görülmüştür (Tablo. 1). Her iki ölçek için ölçek yapılarının bir model olarak doğrulanıp doğrulanmadığını tespit etmek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Verilerin betimsel analizlerinin yapılmasını müteakip öğretmen adaylarının cinsiyetlerinin algılanan sosyal destek ve öğrenmeye ilişkin tutumlarına ait ortalamalarda anlamlı farklılaşmaya neden olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t-testi kullanılmıştır. Algılanan sosyal destek ile öğrenmeye ilişkin tutum arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini belirlemek için ise korelasyon analizi yapılmıştır. Korelasyon analizinde korelasyon katsayısının (r) mutlak değer .70 ile 1.00 arasında ise yüksek, .70 ile .30 arasında ise orta, .30’dan küçük ise düşük düzeyde ilişki olarak kabul edilir (Büyüköztürk, 2012).

BULGULAR

Araştırma verilerinin analiz edilmesi neticesinde araştırmanın amaçlarına ilişkin elde edilen bulgular araştırmanın bu bölümünde tablolar halinde sırası ile verilmiştir.

1. Öğretmen adaylarının algılanan sosyal destek ve öğrenmeye ilişkin tutum düzeyleri

Öğretmen adaylarının algılanan sosyal destek ve öğrenmeye ilişkin tutum düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Değişkenlere ilişkin betimsel istatistikler

Değişkenler	n	\bar{X}	ss	Basıklık	Çarpıklık
<i>Algılanan sosyal destek</i>	311	4.98	1.37	.47	-1.07
Aile	311	5.56	1.47	-.65	-.62
Arkadaşlar	311	4.94	1.72	-1.27	-.34
Özel bir insan	311	4.44	2.14	-.50	-.44
<i>Öğrenmeye ilişkin tutum</i>	311	3.66	.35	.64	-.83
Öğrenmenin doğası	311	4.24	.63	.54	-1.10
Öğrenmeye ilişkin beklentiler	311	4.29	.69	-.59	-.67
Öğrenmeye açıklık	311	4.14	.69	-.54	-.12
Öğrenmeye ilişkin kaygılar	311	2.51	.70	.23	-.52

Tablo 1’de öğretmen adaylarının sosyal destek algı ortalaması ($\bar{X} = 4.98$) ile arkadaşlar ($\bar{X} = 4.94$) ve özel bir insan ($\bar{X} = 4.44$) boyutları “*Katılıyorum*” düzeyinde, aile boyutu ($\bar{X} = 5.56$) da “*Çoğunlukla Katılıyorum*” düzeyindedir. Öğretmen adaylarının öğrenmeye ilişkin tutum ortalaması ($\bar{X} = 3.66$) ve öğrenmeye açıklık boyutu ($\bar{X} = 4.14$) “*Katılıyorum*” düzeyinde, öğrenmenin doğası ($\bar{X} = 4.24$) ve öğrenmeye ilişkin beklentiler ($\bar{X} = 4.29$) boyutları “*Tamamen Katılıyorum*” düzeyinde ve öğrenmeye ilişkin kaygılar boyutu ($\bar{X} = 2.51$) “*Katılmıyorum*” düzeyindedir.

2. Cinsiyet değişkenine göre öğretmen adaylarının algılanan sosyal destek ve öğrenmeye ilişkin tutum düzeyleri

Öğretmen adaylarının algılanan sosyal destek ve öğrenmeye ilişkin tutum düzeyleri ile ölçeklerin alt boyutlarına ait puanların öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan t-testi sonuçları Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğretmen adaylarının algılanan sosyal destek ve öğrenmeye ilişkin tutum düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre dağılımının t-testi sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	n	\bar{X}	t	p
<i>Algılanan sosyal destek</i>	Kadın	207	5.12	2.35	.02
	Erkek	104	4.71		
Aile	Kadın	207	5.74	2.88	.00
	Erkek	104	5.21		
Arkadaşlar	Kadın	207	5.03	1.29	.20
	Erkek	104	4.76		
Özel bir insan	Kadın	207	4.59	1.67	.10
	Erkek	104	4.16		
<i>Öğrenmeye ilişkin tutum</i>	Kadın	207	3.68	1.14	.25
	Erkek	104	3.63		
Öğrenmenin doğası	Kadın	207	4.24	.06	.95
	Erkek	104	4.24		
Öğrenmeye ilişkin beklentiler	Kadın	207	4.34	1.71	.09
	Erkek	104	4.20		
Öğrenmeye açıklık	Kadın	207	4.18	1.60	.11
	Erkek	104	4.05		
Öğrenmeye ilişkin kaygılar	Kadın	207	2.49	-.73	.47
	Erkek	104	2.55		

Tablo 2 incelendiğinde; cinsiyet değişkeninin algılanan sosyal destek ortalaması ($t_{(309)}=2.35, p<.05$) ve aile boyutunda ($t_{(309)}=2.88, p<.05$) kadın öğretmen adayları lehine anlamlı düzeyde farklılaşmaya neden olduğu görülmektedir. Ortaya çıkan bu fark kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarından daha fazla sosyal destek algılamalarından kaynaklanmaktadır. Öte yandan algılanan sosyal destek boyutlarından arkadaşlar ($t_{(309)}=1.29, p>.05$) ve özel bir insan ($t_{(309)}=1.67, p>.05$) boyutları ile öğrenmeye ilişkin tutum ortalaması ($t_{(309)}=1.14, p>.05$), öğrenmenin doğası ($t_{(309)}=.06, p>.05$), öğrenmeye ilişkin beklentiler ($t_{(309)}=1.71, p>.05$), öğrenmeye açıklık ($t_{(309)}=1.60, p>.05$) ve öğrenmeye ilişkin kaygılar ($t_{(309)}=-.73, p>.05$) boyutlarında cinsiyet değişkeninin anlamlı düzeyde farklılaşmaya neden olmadığı görülmüştür. Bir başka ifade ile öğretmen adaylarının söz konusu değişkenlere ilişkin algıları cinsiyetlerine göre anlamlı düzeyde değişmemektedir.

3. Öğretmen adaylarının algılanan sosyal destek ve öğrenmeye ilişkin tutum düzeyleri arasındaki ilişki

Algılanan sosyal destek ve alt boyutlarına ilişkin ortalama puanlar ile öğrenmeye ilişkin tutum ve alt boyutlarına ilişkin ortalama puanlar arasındaki ilişkileri gösteren korelasyon analizine ait sonuçlar Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 5. Korelasyon analizine ilişkin bulgular

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Algılanan sosyal destek	-								
2. Aile	.74**	-							
3. Arkadaşlar	.77**	.44**	-						
4. Özel bir insan	.81**	.36**	.38**	-					
5. Öğrenmeye ilişkin tutum	.19**	.25**	.14*	.09	-				
6. Öğrenmenin doğası	.12*	.19**	.09	.02	.70**	-			
7. Öğrenmeye ilişkin beklentiler	.33**	.42**	.19**	.19**	.76**	.51**	-		
8. Öğrenmeye açıklık	.25**	.34**	.24**	.04	.64**	.44	.74**	-	
9. Öğrenmeye ilişkin kaygılar	-.19**	-.28**	-.17**	-.04	.15*	-.13*	-.38**	-.56**	-

** $p<.01$; * $p<.05$; r: pearson korelasyon katsayısı

Tablo 3 incelendiğinde; algılanan sosyal destek ile öğrenmeye ilişkin tutum ($r= .19; p < .01$), öğrenmenin doğası ($r= .12; p < .05$) ve öğrenmeye açıklık ($r= .25; p < .01$) arasında *pozitif yönlü ve düşük düzeyde*; algılanan sosyal destek ile öğrenmeye ilişkin beklentiler ($r= .33; p < .01$) arasında *pozitif yönlü ve orta düzeyde* anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Algılanan sosyal destek ile öğrenmeye ilişkin kaygılar arasında ($r= -.19; p < .01$) ise *negatif yönlü ve düşük düzeyde* anlamlı ilişki bulunmuştur.

Aile boyutu ile öğrenmeye ilişkin tutum ($r= .25; p < .01$) ve öğrenmenin doğası ($r= .19; p < .01$) arasında *pozitif yönlü ve düşük düzeyde* anlamlı ilişkiler belirlenmiştir. Aile boyutu ile öğrenmeye ilişkin beklentiler ($r= .42; p < .01$) ve öğrenmeye açıklık ($r= .34; p < .01$) arasında *pozitif yönlü ve orta düzeyde* anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Aile boyutu ile öğrenmeye ilişkin kaygılar arasında ($r= -.28; p < .01$) *negatif yönlü ve düşük düzeyde* anlamlı ilişki bulunmuştur.

Arkadaşlar boyutu ile öğrenmeye ilişkin tutum ($r= .14; p < .05$), öğrenmeye ilişkin beklentiler ($r= .19; p < .01$) ve öğrenmeye açıklık ($r= .24; p < .01$) arasında *pozitif yönlü ve düşük düzeyde* anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Arkadaşlar boyutu ile öğrenmeye ilişkin kaygılar arasında ($r= -.17; p < .01$) *pozitif yönlü ve düşük düzeyde* anlamlı ilişki saptanmıştır. Arkadaşlar boyutu ile öğrenmenin doğası arasında ($r= .09; p > .05$) ise herhangi bir anlamlı ilişki tespit edilememiştir.

Özel bir insan boyutu ile öğrenmeye ilişkin beklentiler arasında ($r = .19; p < .01$) pozitif yönlü ve düşük düzeyde anlamlı ilişki saptanmıştır. Ayrıca özel bir insan boyutu ile öğrenmeye ilişkin tutum ($r = .09; p > .05$), öğrenmenin doğası ($r = .02; p > .05$), öğrenmeye açıklık ($r = .04; p > .05$) ve öğrenmeye ilişkin kaygılar ($r = -.04; p > .05$) arasında ise herhangi anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Mevcut araştırmada öğretmen adaylarının algıladıkları sosyal destek ile öğrenmeye ilişkin tutum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında ulaşılan ilk sonuç, öğretmen adaylarının algılanan sosyal destek ortalaması ile arkadaşlar ve özel bir insan boyutlarına ilişkin algılarının katılıyorum; aile boyutuna ilişkin algılarının ise çoğunlukla katılıyorum düzeyinde olduğudur. Öğretmen adaylarının algıladıkları sosyal desteğin en yüksek düzeyde aile boyutunda olduğu bu boyutu sırasıyla arkadaşlar ve özel bir insan boyutlarının takip ettiği tespit edilmiştir. Yılmazel (2013) ile Ünsar ve diğerleri (2009) tarafından yapılan çalışmalarda öğretmen adaylarının algıladıkları sosyal desteğin mevcut çalışma sonuçları ile benzer şekilde en yüksek düzeyde aile boyutunda olduğu bu boyutu arkadaşlar ve özel bir insan boyutlarının takip ettiği görülmüştür. Tayfur ve Ulupınar (2016) ise yüksekokul öğrencilerinin en yüksek desteği aileden algıladığını bunu sırası ile öğretmen ve arkadaş desteğinin takip ettiği sonucuna ulaşmıştır. Öğretmen adaylarının zor durumda kaldıklarında veya yardıma ihtiyaçları olduğu durumlarda kendilerini en çok ailelerinin destekleyeceklerini düşündükleri görülmektedir. Bundan dolayı zor durumlarında öğretmen adaylarının ailelerinden destek almalarının önemli olduğu söylenebilir. Çünkü ailelerinden yüksek düzeyde destek bekleyen öğretmen adayları bu desteği alamadıklarında hayal kırıklığına uğrayabilirler (Bayrakdar, 2014). Öğretmen adaylarının zorluğa veya kişisel hatalarına rağmen kabul ve saygı hissi uyandırması, ihtiyaç duyduklarında sorunlarının çözümü için bilişsel destek sağlaması, ihtiyaç duydukları maddi destek ve hizmetleri sağlaması bireyin ailesinden algıladığı sosyal destek konularına örnek verilebilir ve ailelerin bu konularda öğretmen adaylarına destek sağlaması önemli görülebilir. Beklenen aile desteği alınmadığında, öğrencilerin sorunlarını tek başlarına veya arkadaşları ile çözmeye yöneldiklerini, ancak istenmeyen çözüm yollarını deneyebildiklerini belirten Yıldırım (1999) ayrıca, aile desteğinin akademik başarı ile birlikte, sağlıklı kararlar verme ve stresle başa çıkma gibi değişkenler üzerinde olumlu etkilerinin olduğunu eklemektedir. Öte yandan Aydın ve diğerleri (2017) tarafından yapılan çalışmada mevcut çalışmanın sonuçlarından farklı olarak özel insan desteğinin aile ve arkadaş desteğinden daha yüksek olduğu görülmüştür. Cheng ve Chan (2004) ortak ilgi alanlarının ve akranlarıyla olumlu paylaşımların artması sonucunda arkadaş desteğinin daha fazla ön plana çıkma eğiliminde olduğunu vurgulamakta olup kızların erkeklerden daha yüksek arkadaş desteği ancak daha düşük aile desteği algıladıklarını, yaşı büyük olan kızların daha fazla arkadaş desteği algıladığını, daha genç olan erkeklerin ise daha fazla aile desteği algıladıklarını bulmuştur. Türkiye’de son yıllarda kentli nüfusun artmasıyla her ne kadar çekirdek aile yapısında artış görülsede bu çekirdek aileler modern anlamda kullanılan çekirdek aile kavramına pek uymamaktadır (Dilekçigil, 2012). Türk kültüründe akraba ilişkileri toplumsal yapının kodlarını oluşturmaktadır (Duben, 2006). Böyle bir kültürde bireyin ailesinden daha yüksek düzeyde destek beklemesi ve algılaması beklenebilir. Bunun yanı sıra modern anlamda bireyselliğe kayan, kadınların daha fazla işgücüne katıldığı ve aile bağlarının zayıfladığı kültürlerde (Macionis, 2012) bireyin aileden algıladığı sosyal desteğin daha düşük olacağı söylenebilir. Aileden düşük düzeyde destek algılayan bireylerin farklı destek kaynaklarıyla ilişkilerini güçlü tutmaları da karşılaşılabilecek bir durumdur.

Araştırmada elde edilen bir diğer sonuç öğretmen adaylarının öğrenmeye ilişkin tutum ölçęi ortalaması ile öğrenmeye açıklık boyutuna ilişkin algılarının katılıyorum; öğrenmenin doğası ve öğrenmeye ilişkin beklentiler boyutlarına ilişkin algılarının tamamen katılıyorum ve öğrenmeye ilişkin kaygılar boyutuna ilişkin algılarının ise katılmıyorum düzeyinde olduğudur. Bu sonuç öğretmen adaylarının öğrenmeye ilişkin tutumlarının olumlu olduğunu göstermektedir. Adıgüzel (2014) ile Dikmen, Tuncer ve Şimşek (2018) tarafından yapılan çalışmaların sonuçları mevcut çalışma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Çalışma sonuçlarındaki bu benzerlik üniversite

öğrencilerinin genel olarak öğrenmeye ilişkin olumlu tutuma sahip oldukları anlamına gelmektedir. Aydın (2016) ise mevcut çalışmanın sonuçlarından farklı olarak fen bilgisi öğretmen adaylarının öğrenmeye ilişkin tutum puanlarının kararsızım düzeyinde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Öğrenmeye ilişkin olumlu tutumlar, bilgi edinme, beceri geliştirme ve motivasyonu artırmakta (Adıgüzel, 2014) ve öğrenme sürecine daha yüksek katılıma neden olmaktadır (Marton ve Saljo, 1997). Bundan dolayı öğretmen adaylarının öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirmeleri katıldıkları eğitim süreçlerinin etkililiğini artırabilir.

Cinsiyet değişkeninin algılanan sosyal destek ortalaması ve aile boyutunda kadın öğretmen adayları lehine anlamlı farklılaşmaya neden olduğu; arkadaşlar ve özel bir insan boyutlarında ise anlamlı farklılaşmaya neden olmadığı görülmüştür. Kültürümüzde ailelerin kız ve erkek çocuklarına ilişkin bakış açılarının farklı olmasından kaynaklı olarak kadın öğretmen adaylarının erkeklere göre daha fazla aile desteği algıladıkları söylenebilir. Martinez (2006) ve Furman (1996) benzer şekilde kızlarda algılanan sosyal destek düzeyinin erkeklerden daha yüksek olduğunu; bu araştırma sonuçlarından farklı olarak ise erkeklere göre arkadaşlarıyla daha yakın ilişkiler kurduğu sonucuna ulaşmıştır. Arıcıoğlu (2008) aileden kaynaklı algılanan sosyal destek ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olduğunu, arkadaştan ve özel insandan algılanan sosyal desteğin ise cinsiyet ile anlamlı bir ilişki göstermediğini ortaya koymuştur. Bu araştırma sonuçlarının mevcut araştırma sonuçları ile uyumlu olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra aileden algılanan sosyal desteğin cinsiyete göre farklılaştığını (Başer, 2006) ve farklılık oluşturmadığını (Arıcı, 2005) gösteren araştırmalar da bulunmaktadır. Araştırmadaki bu farklılığın araştırmaların yapıldığı kültürlerin ve toplumsal yapının farklı olmasından kaynaklı olduğu düşünülebilir.

Cinsiyet değişkeninin öğrenmeye ilişkin tutum genelinde ve öğrenmenin doğası, öğrenmeye ilişkin beklentiler, öğrenmeye açıklık ve öğrenmeye ilişkin kaygılar boyutlarında anlamlı farklılaşmaya neden olmadığı görülmüştür. Yapılan bazı çalışmalarda (Adıgüzel ve diğerleri, 2014; Adıgüzel, 2014; Carr ve Jessup, 1997; Sheorey, 1999) kadın öğretmen adaylarının öğrenmeye ilişkin tutum düzeyleri erkek öğretmen adaylarına göre daha yüksek bulunmuştur. Aydın (2016) fen bilgisi öğretmen adaylarının öğrenmeye ilişkin tutum, öğrenmeden beklenti ve öğrenmeye ilişkin kaygı puanları arasında kadınlar lehine anlamlı fark olduğunu; Dikmen ve diğerleri (2018) ise cinsiyet değişkeninin öğrenmeye yönelik tutumun sadece beklenti alt boyutunda kadınlar lehine anlamlı düzeyde görüş farklılığına neden olduğunu tespit etmiştir. Bazı çalışmalarda (Izgar, 2015; Phakiti, 2003) ise erkeklerin öğrenmeye ilişkin tutum düzeylerinin kadınlardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çalışma sonuçları incelendiğinde öğrenmeye ilişkin tutum düzeyinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı şekilde farklılaşıp farklılaşmadığı hususunda birbirinden farklı sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Çalışmalar sonucunda bir sonuç birliğinin bulunmaması cinsiyetin öğrenmeye ilişkin tutum düzeyinde farklılaşmaya neden olup olmadığı konusunda bir görüş ortaya koyulmasını zorlaştırmaktadır. Öğrenmeye ilişkin tutum düzeyinin cinsiyetten ziyade etkilendiği farklı değişkenlerin olduğu söylenebilir. Öğrencilerin psikolojik özellikleri ve sosyal çevreleri gibi değişkenler söz konusu değişkenlere örnek verilebilir.

Araştırmada ulaşılan bir diğer sonuç ise; algılanan sosyal destek ölçeği ile öğrenmeye ilişkin tutum ölçeği, öğrenmenin doğası ve öğrenmeye açıklık boyutları arasında *düşük düzeyde*; algılanan sosyal destek ölçeği ile öğrenmeye ilişkin beklentiler boyutu arasında ise *orta düzeyde ve pozitif* ilişkiler tespit edilmiştir. Algılanan sosyal destek ölçeği ile öğrenmeye ilişkin kaygılar boyutu arasında ise *orta düzeyde ve negatif* ilişki bulunmuştur. Aile boyutu ile öğrenmeye ilişkin tutum ölçeği ve öğrenmenin doğası boyutu arasında *düşük düzeyde*; aile boyutu ile öğrenmeye ilişkin beklentiler ve öğrenmeye açıklık boyutları arasında *orta düzeyde ve pozitif* ilişkiler bulunmuştur. Aile boyutu ile öğrenmeye ilişkin kaygılar boyutu arasında ise *düşük düzeyde ve negatif* ilişki bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Arkadaşlar boyutu ile öğrenmeye ilişkin tutum ölçeği, öğrenmeye ilişkin beklentiler ve öğrenmeye açıklık boyutları arasında *düşük düzeyde ve pozitif*; arkadaşlar boyutu ile öğrenmeye ilişkin kaygılar boyutu arasında ise *düşük düzeyde ve negatif* ilişkiler saptanmıştır. Arkadaşlar boyutu ile öğrenmenin doğası boyutu arasında ise herhangi anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Özel bir insan boyutu ile öğrenmeye ilişkin beklentiler boyutu arasında *düşük düzeyde ve pozitif bir* ilişki

bulunmuştur. Ayrıca özel bir insan boyutu ile öğrenmeye ilişkin tutum ölçęęi, öğrenmenin doğası, öğrenmeye açıklık ve öğrenmeye ilişkin kaygılar arasında ise herhangi anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Yang ve Wang (2019) üniversite öğrencilerinin aile, arkadaşlar ve özel bir insan boyutlarında algıladıkları sosyal desteğin, onların öğrenme sürecine katılımları üzerinde olumlu etkide bulunduğu sonucuna ulaşmıştır. Chunhua (2010) üniversite öğrencilerinin algıladığı sosyal desteğin öğrenmeye ilişkin olumsuz duygular üzerinde olumlu etkisinin bulunduğunu tespit etmiştir. Söz konusu araştırma sonuçlarının mevcut araştırmada sosyal destek ve öğrenmeye ilişkin tutumlar arasında elde edilen ilişkilere ilişkin sonuçları desteklediği söylenebilir. Bunun yanı sıra algılanan sosyal destek düzeyi ile akademik başarı (Tayfur ve Ulupınar, 2016; Yang ve Wang, 2019) ve psikolojik iyi olma (Aydın ve diğerleri, 2017) arasında pozitif ve anlamlı ilişkilerin bulunduğuna ilişkin araştırma sonuçlarına da rastlanmaktadır. Aile desteğinin de öğrencilerin okula devam etmeleri konusunda önemli olduğu (Mallinckrodt, 1988) bilinmektedir. Ayrıca aile ve öğretmen desteğinin akademik başarıyı anlamlı şekilde yordadığı (Yıldırım, 2000) ve sosyal desteğin öğrenme güçlüğü belirtileri saptanan öğrenciler üzerinde olumlu etkilerinin bulunduğu (Martinez, 2006) tespit edilmiştir. Mevcut araştırmada genel olarak algılanan sosyal destek, aile ve arkadaşlar boyutları ile öğrenmeye ilişkin tutum, öğrenmenin doğası, öğrenmeye ilişkin beklentiler ve öğrenmeye açıklık boyutları arasında olumlu öğrenmeye ilişkin kaygılar arasında olumsuz ilişki bulunduğu görülmüştür. Öğretmen adaylarının özellikle aileden ve arkadaşlarından destek alacaklarına ilişkin beklentilerinin öğrenmeye ilişkin tutumlarına olumlu yönde etki ettiği ve algılanan sosyal destek düzeyleri yüksek olan öğretmen adaylarının hayata güvenle bakacakları ve olumlu tutumlar geliştirecekleri söylenebilir. Öğretmen adaylarının geliştirdiği bu tutumlardan birinin de öğrenmeye ilişkin olumlu düşünceleri olduğu araştırmada elde edilen sonuçlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Öğretme-öğrenme ortamında bulunan bireylerin öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirmesi öğrenme çıktıları açısından önemli sonuçlar ortaya koyacaktır (Şişko ve Demirhan, 2002). Öğrenmeye ilişkin olumlu tutum düzeyi ile olan ilişkisine bakıldığında öğretmen adaylarının algıladıkları sosyal desteğin eğitim-öğretim faaliyetlerinin geliştirilmesi açısından dikkate değer sonuçlar ortaya koyacağı öngörülebilir. Öğrencilerin algıladığı sosyal destek öğrenme sürecinin niteliğini olumlu şekilde etki etmektedir (Chambers, Hylan, & Schreiber, 2006). Bundan dolayı sosyal destek kaynaklarının öğretmen adaylarını desteklemesinin yerinde bir davranış olduğu söylenebilir. Bu kaynaklar arasında ise aile, öğretmen ve arkadaşların önemli olduğu göz ardı edilmemelidir (Dunn, Putallaz, Sheppard ve Lindstrom, 1987). Sosyal destek öğrenme açısından çok önemli olup grup halinde çalışmalarını öğrencilerin öğretmenlerinden ve arkadaşlarından aldıkları sosyal destek düzeyini artırmaktadır (Nativıg, Albrektsen ve Qvarnstrom, 2003). Cırık (2014), eğitimle ilgili paydaşların öğrencilere destek sağlaması gerektiğini ifade etmektedir. Algılanan sosyal destek düzeylerinin yükselmesi öğrencilerin akademik başarıları ve motivasyonlarının artırılmasında da önemli bir faktördür. Ayrıca, destekleyici öğrenme ortamlarında öğrenciler öğrenme sürecinin içerisinde daha fazla bulunmak istemektedirler (Lumsden, 1994). Eğitim-öğretim faaliyetlerinin nihai hedefinin öğrenme çıktılarının kalitesinin yükseltilmesi olduğu söylenebilir. Bu faaliyetler içerisinde bulunan paydaşların destekleyici davranışlar sergileyeceklerine ilişkin algıları öğretmen adaylarının daha kaliteli öğrenme çıktıları elde etmeleri için daha fazla çaba göstermelerini sağlayabilir.

Mevcut araştırmanın her araştırmada olduğu gibi bazı sınırlılıklarının olduğu ve bu sınırlılıklar dahilinde genellenebileceği söylenebilir. Söz konusu araştırma verileri belirli bir zaman aralığında bir defa toplanmıştır. Dolayısıyla bu araştırma kesitsel bir çalışma olup kesitsel çalışmaların evrene genellenebilmesinin zorluklarını barındırmaktadır. Ayrıca araştırmada toplanan veriler 2018-2019 eğitim öğretim yılında öğrenci olan öğretmen adaylarının algılarıyla ve bu algıları ölçmek için kullanılan ölçme araçları ile sınırlıdır. Mevcut değişkenlerin birlikte incelendiği daha fazla çalışmanın farklı ölçme teknik ve araçlarının kullanılarak yürütülmesi bu sınırlılığı ortadan kaldırabilir.

Araştırmada ulaşılan sonuçlara ilişkin olarak bazı öneriler geliştirilebilir. Özellikle aileden kaynaklı sosyal destek algısının öğrenmeye ilişkin tutumları olumlu düzeyde etkilediği düşünöldüğünde

ailelerin öğrencilerine ihtiyaç duyduklarında onların yanında olduklarını hissettirmeleri yerinde olacaktır. Bu doğrultuda aile öğrenciyle birlikte vakit geçirebilir, öğrenciye duygusal anlamda güçlü hissetmesi için ona güven duyduğunu hissettirebilir ve öğrencinin yerine getirirken zorlanacağı bazı görevlerini paylaşabilir. Ayrıca kadın ve erkek öğretmen adaylarının aileden kaynaklı olarak algıladıkları sosyal destek düzeyinin farklılaşmasına ilişkin derinlemesine çalışmalar yapılabilir. Bunun yanı sıra farklı evren ve örneklemde yapılmış öğrencilerin ailelerden algıladığı sosyal desteğe ilişkin çalışmalar karşılaştırılabilir. Öğretmen adaylarının öğrenmeye ilişkin beklenti düzeyinin genel olarak yüksek olduğu ancak düşük düzeyde de olsa bazı kaygılarının bulunduğu görülmüştür. Bu kaygıların kaynağı nitel çalışmalarla irdelenebilir. Mevcut araştırmada aile, arkadaşlar ve özel bir insandan algılanan sosyal desteğin öğrenmeye ilişkin tutumla ilişkisi incelenmiş ancak, sosyal desteğin öğrenme ortamı açısından önemli bir paydaş olan öğretmeden kaynaklı olmasının etkisi incelenmemiştir. Öğretmeden kaynaklı algılanan sosyal desteğin öğrenmeye ilişkin tutumla ilişkisi incelenebilir.

KAYNAKLAR

- Adıgüzel, A., Kaya, A., Balay, R., & Göçen, A. (2014). Öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik özellikleri ile öğrenmeye ilişkin tutum düzeyleri. *Milli Eğitim*, 204, 135-154.
- Adıgüzel, A. (2014). Öğretmen adaylarının öğrenmeye ilişkin tutumları ile bilgi okuryazarlık becerileri arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 4(7), 13-24.
- Adıgüzel, A. ve Dolmacı, A. (2018). Öğretmen adaylarının öğrenmeye yönelik tutumlarının farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 6(2), 63-78.
- Arıcı, M. (2005). *Yatılı ve ailesi ile kalan lise öğrencilerinin atılganlık, sosyal destek ve başarılarının karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Arıcıoğlu, A. (2008). *Hacettepe üniversitesi eğitim fakültesi öğrencilerinin algıladıkları sosyal destek*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Aydın, M. (2016). Fen bilgisi öğretmen adaylarının öğrenmeye ilişkin tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *The Journal of International Lingual, Social and Educational Sciences*, 2(2), 75-84.
- Aydın, A., Kahraman, N., & Hiçdurmaz, D. (2017). Hemşirelik öğrencilerinin algılanan sosyal destek ve psikolojik iyi olma düzeylerinin belirlenmesi. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 8(1), 40-47.
- Aydiner-Boylu, A., Günay, G., & Ersoy, A.F. (2019). Üniversite öğrencilerinde algılanan sosyal desteğin yalnızlık üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Sosyoekonomi*, 27(41), 211-221.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215.
- Bayraktar, N. (2014). Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin mesleklerinden beklentileri ve mesleki tükenmişlik algıları. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(37), 40-60.
- Başer, Z. (2006). *Aileden algılanan sosyal destek ile kendini kabul düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi (üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Başol, G. (2008). Validity and reliability of the multidimensional scale of perceived social support-revised, with a Turkish sample. *Social Behavior and Personality: an international journal*, 36(10), 1303-1313.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: PegemA.
- Campbell, J. R., & Verna, M. A. (2007). Effective parental influence: Academic home climate linked to children's achievement. *Educational Research and Evaluation*, 13(6), 501-519.
- Caplan G. (1974). *Support systems and community mental health*. New York: Behavioral Publications.
- Carr, M., & Jessup, D. (1997). Gender differences in first-grade mathematics strategy use: Social metacognitive influences. *Journal of Educational Psychology*, 89(2), 318-328.
- Chambers, E. A., Hylan, M., & Schreiber, J. B. (2006). Achievement and at-risk middle school students' perspectives of academic support. *Journal of Research in Character Education*, 4(1&2), 33-46.
- Cheng, S. T., & Chan, A. C. (2004). The multidimensional scale of perceived social support: dimensionality and age and gender differences in adolescents. *Personality and Individual Differences*, 37(7), 1359-1369.
- Chunhua R. (2010). The relationship between social support, academic efficacy and learning burnout of college students. *Journal of Chizhou College*, 24(3), 109-111.
- Cırık, İ. (2014). *Sosyal destek, motivasyon ve fen başarısı arasındaki ilişkiler: Bir yapısal eşitlik dodellemesi*. 1. Avrasya Eğitim Araştırmaları Kongresi, 24-26 Nisan, İstanbul.
- Cobb, S. (1976). Social support as a moderator of life stress. *Psychosomatic Medicine*, 5(38), 300-314.

- Cohen, S., & Syme, S. L. (1985) Issues in the study and application of social support. In Cohen, S., & Syme, S. L. (Eds.), In *Social Support and Health* (pp. 3-22). San Francisco: Academic Press.
- Connell, J. P., Spenser, M. B., & Aber, J. L. (1994). Educational risk and resilience in African-American youth: Context, self, action, and outcomes in school. *Child Development*, 65, 493-506.
- Çetinkaya, F. F. ve Korkmaz, F. (2019). Algılanan sosyal destek ile stres düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 20(1), 91-103.
- Dikmen, M., Tuncer, M., & Şimşek, M. (2018). Öğrenme stilleri ile öğrenmeye yönelik tutum arasındaki ilişki. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(57), 388-400.
- Dilekçigil, B. F. (2012). Aileye dair kabullerin ezber bozumu. *Muhafazakâr Düşünce Dergisi*, 31, 21-52.
- Duarte, A. M. (2007). Conceptions of learning and approaches to learning in Portuguese students. *High Education*, 54, 781-794.
- Duben, A. (2006). *Kent, aile, tarih*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Dunn, S., Putallaz, M., Sheppard, B., & Lindstrom, R. (1987). Social support and adjustment in gifted adolescents. *Journal of Educational Psychology*, 79(4), 467-473.
- Eker, D., & Arkar, H. (1995). Çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeğinin faktör yapısı, geçerlik ve güvenilirliği. *Türk Psikoloji Dergisi*, 10(34), 17-25.
- Eker, D., Arkar, H., & Yaldız, H. (2001). Çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği'nin gözden geçirilmiş formu'nun faktör yapısı, geçerlik ve güvenilirliği. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 12(1), 17-25.
- Furman, W. (1996). Themeasurement of friendship perceptions: Conceptual and methodological issues. In Bukowski, W. M., Newcomb, A. F., & Hartup, W. W. (Eds), *The company they keep: Friendship in childhood and adolescence* (pp. 41-65). London: Cambridge University Press.
- Gülerman, A. (1989). *Akademik danışmanlara rehberlik ve psikolojik danışman niteliğinin kazandırılması*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2010). *Educational Administration Theory, Research and Practice*. S. Turan (Çev. Ed). Ankara: Hatipoğlu Yayınları.
- Izgar, H. (2015). Öğretmen adaylarının eğitim stresi ve öğrenmeye karşı tutumları üzerinde karşılaştırmalı bir araştırma. *Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, X(II), 385-399.
- İpek, C., & Bayraktar, Ş. (2004). Aday öğretmenlerin fen bilimleri ve sosyal bilimlere bakışları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 35-50.
- Jackson, Y., & Warren J. S. (2000). Appraisal, social support and life events: Predicting outcome behavior in school-age children. *Child Development*, 71, 1441-1457.
- Kara, A. (2010). Öğrenmeye ilişkin tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(32), 49-62.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (21. basım). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Kuş, E. (2009). *Nitel-Nitel araştırma teknikleri* (3. basım). Ankara: Anı Yayınları.
- Litwin, H. (2000). Activity, social support and well-being: An emperical examination. *Canadian Journal on Aging*, 2, 416-431.
- Lumsden, L.S. (1994). *Student motivation to learn*. ERIC Digest, 92 (ERIC: ED99C00011).
- Macionis, J. J. (2012). *Sosyoloji*. (Çev. Ed. V. Akan). Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Mallinckrodt, B. (1988). Student retention, social support, and dropout intention: Comparison of black and white students. *Journal of College Student Development*, 29(1), 60-64.
- Martinez, R. S. (2006). Social support in inclusive middle schools: Perceptions of youth with learning disabilities. *Psychology in the Schools*, 43(2), 197-209.
- Marton, F., & Saljo, R. (1997). Approaches to learning. In Marton, F., Hounsell, D., & Entwistle, N. (Eds.), *The Experience of Learning*. Edinburgh: Scottish Academic Press.
- Mullis, I.V.S., Martin, M.O., Goh, S., & Cotter, K. (2016). TIMSS 2015 encyclopedia: Education policy and curriculum in mathematics and science. Retrieved from Boston College, TIMSS & PIRLS International Study Center website: <http://timssandpirls.bc.edu/timss2015/encyclopedia/> Access: 09.06.2020.
- Natvig, G. K., Albrektsen, G., & Qvarnstrom, U. (2003). Methods of teaching and class participation in relation to perceived social support and stres: modifiable factors for improving health and wellbeing among students. *Aducational Psychology*, 23(3), 258-274.
- Özdemir, İ. (2013). Aile yanında yaşayan ve ailesinden ayrı yaşayan üniversite öğrencilerinin algılanan sosyal destek, stresle başa çıkma tarzları, kaygı düzeyleri ve psikolojik belirtiler açısından karşılaştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Perrier, C. P. K., Boucher, R., Etchegary, H., Sadava, S. W., & Molnar, D. S. (2010). The overlapping contributions of attachment orientation and social support in predicting life-events distress. *Canadian Journal of Behavioural Science/Revue canadienne des sciences du comportement*, 42(2), 71-79.

- Phakiti, A. (2003). A closer look at the relationship of cognitive and metacognitive strategy use to EFL reading achievement test performance. *Language Testing*, 20(1), 26- 56.
- Prokop, P., Leskova, A., Kubiato, M., & Diran, C. (2007). Slovakian students' knowledge of and attitudes toward biotechnology. *International Journal of Science Education*, 29(7), 895-907.
- Ünsar, S., Kurt Sadırlı, S., Demir, M., Zafer, R., & Erol, Ö. (2009). Üniversite öğrencilerinin sosyal destek düzeyleri ve etkileyen etmenler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi*, 1(1), 17-29.
- Sarason, I. G., & Sarason, B. R. (1982) Concomitants of social support: Attitudes, personality characteristics, and life experiences. *Journal of Personality*, 50(3), 331-344.
- Sağlam, S. (2007). *Lise öğrencilerinin ana-baba iletişimi sosyal destek ve ana-baba tutumu arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Saygın, Y. (2008). *Üniversite öğrencilerinin sosyal destek, benlik saygısı ve öznel iyi oluş düzeylerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk üniversitesi, Konya.
- Sheorey, R. (1999). An examination of language learning strategy use in the setting of an indigenized variety of English. *System*, 27(2), 173-190.
- Şahin, G. N. (2011). *Üniversite öğrencilerinin kendini açma, öznel iyi oluş ve algıladıkları sosyal destek düzeylerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Şişko, M., & Demirhan, G. (2002). İlköğretim okulları ve liselerde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 205-210.
- Tayfur, C., & Ulupınar, S. (2016). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin algıladıkları sosyal desteğin akademik başarılarına etkisi. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 7(1), 1-6.
- Tekin, H. (2002). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* (9. baskı). Ankara: Yargı Yayıncılık.
- Terzi, Ş. (2008). Üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları ve algıladıkları sosyal destek arasındaki ilişki. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, III(29), 1-11.
- Thoits, M. (1985). *Professional burnout: Recent developments in theory and research*. Washington DC: Taylor ve Francis.
- Tsai, C., & Kuo, P. (2008). Cram school students' conceptions of learning and learning science in Taiwan. *International Journal of Science Education*, 30(3), 353-375.
- Wentzel, K. R. (1994). Relations of social goal pursuit to social acceptance, classroom behavior, and perceived social support. *Journal of Educational Psychology*, 86(2), 173-182.
- Yang, J., & Wang, X. (2019). The impact of perceived social support on college students' learning engagement-the mediating role of academic self-efficacy. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 369, 442-452.
- Yetgin, O., & Kara, A. (2018). Ortaöğretim öğrencilerinin matematik kaygısı ve öğrenmeye ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Yaşadıkça Eğitim*, 32(2), 16-27.
- Yıldırım, İ. (1998). Akademik başarı düzeyleri farklı olan lise öğrencilerinin sosyal destek düzeyleri. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(9), 33-38.
- Yıldırım, İ. (1999). Sosyal destek programlarının etkililiği: Deneysel bir çalışma. *Eğitim ve Bilim*, 23(113), 66-73.
- Yıldırım, İ. (2000). Akademik başarının yordayıcısı olarak yalnızlık, sınav kaygısı ve sosyal destek. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 167-176.
- Yıldırım, N., Karaca, A., Cangur, S., Acıkgoz, F., & Akkus, D. (2017). The relationship between educational stress, stress coping, self-esteem, social support, and health status among nursing students in Turkey: A structural equation modeling approach. *Nurse Education Today*, 48, 33-39.
- Yıldırım, İ. (2019). *Akademik kontrol odağı ve okula ilişkin tutum ile öğrenmeye dönük tutum arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.
- Yılmazel, G. (2013). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinde algılanan sosyal destek ve sağlıkla ilişkili davranışlar. *New Symposium Journal*, 51(3), 151-157.
- Yuvakgil, Z. (2017). *Yaşlılarda algılanan sosyal destek düzeyleri, sosyal ağ büyüklükleri ile sağlıklı yaşam biçimi davranışları arasındaki ilişki ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Zahanga, J., & Goodson, P. (2011). Predictors of international students' psychosocial adjustment to life in the United States: A systematic review. *International Journal of Intercultural Relations*, 35, 139-162.

Relationships between Teacher Candidates' Perceived Social Support Levels and Attitudes towards Learning

Müslim Alanoğlu^{1*}

¹Republic of Turkey Turkish Embassy in Podgorica

Extended Abstract

Introduction: As a result of efforts to become a member of a group, to have a profession and to base its future together with university life, it enables students to experience different problems with the desire to adapt to school, city and environment. Along with these problems, students may encounter traditional order and alienation situations. In this case, it is important that students get support from family, friends and someone important for him / her when the possibility of making wrong decisions and shifting to different environments is considered. Family, friends, relatives, neighbors, such as the function of help by important people is defined as social support. While social support is accepted as help behaviors realized, perceived social support is the belief that help behaviors will occur when needed. It can be said that individuals will be positively affected when they receive social support from different sources.

It is thought that it is important to determine the attitudes of the teachers who are expected to transfer the learning ways to learn to the students. It was found relationships between attitude towards learning and such as educational stress level; math anxiety and individual innovation variables. Therefore perceived social support positively correlated with psychological well-being. It was indicated that as perceived social support increased, adaptation problems and psychological problems decreased; and there was a negative relationship between anxiety and social support. Considering the results conducted in the literature, it can be expected that the perceived social support of the prospective teachers is related to the attitude towards learning. In this study, it is aimed to investigate the relationship between the perceived social support of teacher candidates and their attitudes towards learning.

Method: This research is a quantitative study designed in general survey model. In this study, individual surveys were conducted to determine the teacher candidates' perception of social support and attitude towards learning. In order to determine the meaningful difference in the perception of social support and attitude towards learning according to demographic variables and the correlation between these two variables, relational survey technique was used. The study group of the study consisted of 311 students who were randomly selected among the students studying at Firat University Faculties of Education and Sports Science in the 2018-2019 academic year. The data of the study were used Multi-Dimensional Perceived Social Support Scale and Attitude towards Learning Scales and personal information form. After the data were collected, analyzes were performed with the help of SPSS package program. Data were examined in terms of loss and extreme values, then skewness and kurtosis values were checked and t-test, One Way Anova and correlation analyzes were performed.

Results: As a result of the research; the perception of teacher candidates' on the whole social support scale and friends subscale were "agree"; in family subscale was "mostly agree" and a significant other subscale was "indecisive". The levels of attitudes towards learning were "mostly agree" throughout the scale; "fully agree" in terms of the nature of learning and expectations about learning; "partly disagree" in the dimension of openness to learning.

It was found that the gender variable caused a meaningful difference in the perceived social support scale and family subscale; caused no meaningful difference attitudes towards learning and its all dimensions with friends and significant other subscales.

* Corresponding Author: Müslim Alanoğlu, Republic of Turkey Turkish Embassy in Podgorica, Podgorica, Montenegro, email@email.com

Finally, when the relationships between subscales were examined; there were found positive relationships among family subscale and the nature of learning, expectations about learning and openness to learning while a negative relationship was found between family subscale and anxiety about to learning. A positive relationship was found between friends subscale and expectations about learning, openness to learning, and anxiety about learning, but no meaningful relationship was found between the friends subscale and the nature of learning. A positive relationship was found between a significant other subscale and learning expectations, but no meaningful relationship was found between a significant other subscale and the nature of learning, openness to learning, and anxiety about learning.

Conclusion: The positive attitude towards learning in individuals in the teaching-learning environment will reveal important results in terms of learning outcomes. Considering its relationship with the positive attitude level towards learning, it can be predicted that the perceived social support by teacher candidates will produce remarkable results in terms of developing educational activities. The perceived social support by students positively affects the quality of the learning process. Therefore, it can be said that it is proper behavior for social support sources to support teacher candidates. Among these sources, it should not be ignored that family, teacher and friendship are important. Social support is very important in terms of learning, and their work in groups increases the level of social support that students receive from their teachers and friends. The increase in perceived social support levels is also an important factor in increasing students' academic success and motivation. Also, in supportive learning environments, students want to be more involved in the learning process. It can be said that the ultimate goal of educational activities is to improve the quality of learning outcomes. The perceptions of the stakeholders involved in these activities that they will exhibit supportive behaviors may enable prospective teachers to make more efforts to achieve higher quality learning outcomes.

Keywords: Perceived social support, Attitude towards learning, Family, Teacher candidates